

LIITE 3: MÅDRS – depressioasteikko

Haastattelija täyttää

Nimi:

Täyttöpäivä:

Sosiaaliturvatunnus:

Yhteispistemäärä:

YMPYRÖI SOPIVIN VAIHTOEHTO

1. Huomioitu alakuloisuus

Tarkoittaa synkkyyttä, raskasmielisyyttä ja epätoivoa (voimakkaampi kuin tavallinen ohimenevä alakuloisuus), jotka heijastuvat puheeseen, kasvojen ilmeeseen ja asentoon. **Arvioidaan sen mukaan kuinka syvää alakuloisuus on ja voidaanko potilasta piristää.**

- 0 Ei surullisuutta
- 2 Näyttää alakuloiselta, mutta voi tilapäisesti piristyä.
- 4 Näyttää jatkuvasti surulliselta ja onnettomalta.
- 6 On jatkuvasti äärimmäisen synkkä ja raskasmielinen.

2. Ilmoitettu alakuloisuus

Käsittää murheellisuuden, onnettomuuden, raskasmielisyyden, toivottomuuden ja avuttomuuden tunteet. Arviointi perustuu tuntee voimakkuuteen ja kestoon sekä siihen kuinka paljon ulkoiset tekijät vaikuttavat mielentilaan. **Kohonnut mieliala luokitellaan nollassi.**

- 0 Neutraali mielentila. Voi tuntea sekä tilapäistä hilpeyttä että apeutta olosuhteiden mukaan, ilman painoa kumpaankaan suuntaan.
- 2 Enimmäkseen alakuloinen, mutta valoisampiakin hetkiä on välillä.
- 4 Jatkuvasti alakuloinen ja synkkämielinen. Ulkoiset olosuhteet vaikuttavat mielentilaan.
- 6 Jatkuva, erittäin syvä masennus.

3. Ahdistuksen tunteet

Tarkoittaa epämääräistä, psyykkisen pahanolon tunnetta, epämiellyttävää sisäistä jännitystä, ahdistusta, kauhua tai sisäistä levottomuutta, joka voi kehittyä paniikiksi. Arviointi perustuu tunteen voimakkuuteen ja kestoon sekä avun tarpeen suuruuteen. **Pidettävä erillään alakuloisuudesta (1, 2), huolestuneisuudesta ja lihasjännityksestä.**

- 0 Enimmäkseen rauhallinen.
- 2 Tilapäisiä epämiellyttävän psyykkisen jännityksen tunteita.
- 4 Jatkuva sisäisen levottomuuden tunne, joka toisinaan kehittyy paniikiksi, joka vain vaivoin on hillittävässä.
- 6 Pitkäaikaisia paniikinomaisia ahdistuskohtauksia. Vallitseva kauhuntunne tai ahdistava kuolemanpelko, jota potilas ei yksi pysty hallitsemaan.

4. Vähentynyt yöuni

Tarkoittaa lyhentynyttä tai liiaksi keventynyttä unta tavallisiin nukkumaanmenotapoihin verrattuna.

- 0 Nukkuu tavalliseen tapaan.
- 2 Kohtuullisia vaikeuksia päästä uneen, tai lyhyempi, pinnallisempi tai rauhattomampi uni kuin tavallisesti
- 4 Lyhentynyt nukkumisaika (vähintään kaksi tuntia vähemmän kuin tavallisesti). Herää usein yön aikana myös ilman ulkoisia häiriöitä.
- 6 Nukkuu öisin vähemmän kuin 2 – 3 tuntia kaiken kaikkiaan.

5. Vähentynyt ruokahalu

Tarkoittaa sitä, että ruokahalu tuntuu huonommalta kuin tavallisesti.

- 0 Normaali tai lisääntynyt ruokahalu
- 2 Huono ruokahalu
- 4 Ruokahalu puuttuu melkein kokonaan, ruoka ei maistu, täytyy pakottaa itsensä syömään.
- 6 Ei syö mitään, ellei joku maanittele. Kieltäytyy kokonaan syömästä.

6. Keskittymisvaikeudet

Tarkoittaa vaikeuksia koota ajatuksensa ja keskittyä. Arviointi perustuu voimakkuuteen, taajuuteen sekä siihen missä määrin eri toiminnot vaikeutuvat. **Pidettävä erillään muistihäiriöistä ja häiriöistä ajatuksen kulussa.**

- 0 Ei keskittymisvaikeuksia
- 2 Tilapäisiä vaikeuksia pitää ajatuksensa koossa.
- 4 Selviä keskittymisvaikeuksia, jotka vaikeuttavat lukemista tai keskustelua.
- 6 Jatkuvia invalidisoivia keskittymisvaikeuksia.

7. Aloitekyvyttömyys

Tarkoittaa vaikeuksia ryhtyä toimiin tai hitautta jokapäiväisten tehtävien aloittamisessa tai suorittamisessa. **Pidettävä erillään päättämättömyydestä ja väsymisestä.**

- 0 Ei minkäänlaisia vaikeuksia käydä uusiin toimiin käsiksi. Ei saamattomuutta.
- 2 Aloittamisvaikeuksia.
- 4 Vaikea ryhtyä yksinkertaisiinkin rutiinitehtäviin, nämä vaativat suuria ponnistuksia.
- 6 Kyvytön ryhtymään yksinkertaisiinkin puuhiin. Ei pysty aloittamaan mitään toimintaa omin neuvoin.

8. Tunnekyvyttömyys

Tarkoittaa sitä, että potilas on omakohtaisesti kokenut kadottaneensa mielenkiintoa ulkomaailmaan tai sellaisia toimintoja kohtaan, jotka tavallisesti tuottavat iloa. Tunnereaktiot ympäristöön tai ihmisiin ovat heikentyneet. **Pidettävä erillään aloitekyvyttömyydestä (7).**

- 0 Normaalisti kiinnostunut ulkomaailmasta ja muista ihmisistä.
- 2 Vaikea tuntea iloa siitä mikä tavallisesti kiinnostaa. Vähentynyt kyky suuttua.
- 4 Mielenkiinto ulkomaailmaan puuttuu. Ystävät ja tuttavat tuntuvat samantekeviltä.
- 6 Tunteiden "halvaantuminen", kyvytön tuntemaan vihaa tai surua ja täydellinen tai jopa tuskallinen välinpitämättömyys läheisimpiä ihmisiä kohtaan.

9. Pessimistiset ajatukset

Tarkoittaa itesyytöksiä, alemmuudentunnetta, syyllisyydentunteita, kuvitelmia synnistä, katumusta tai kuvitelmia perikadosta.

- 0 Ei pessimistisiä ajatuksia
- 2 Silloin tällöin ajatuksia epäonnistumisesta, itesyytöksiä tai itsensä aliarvioimista.
- 4 Jatkuvia itesyytöksiä. Selkeitä mutta ei kohtuuttomia mietteitä synnistä tai syyllisyydestä. Selvästi ilmaistu pessimistinen näkemys tulevaisuudesta.
- 6 Harhakuvitelmia perikadosta, katumuksesta ja anteeksiantamattomista synneistä. Absurdeja itesyytöksiä.

10. Itsemurha-ajatukset

Tarkoittaa elämään kyllästymistä, luonnollisen kuoleman toivomuksia, itsemurha-ajatuksia sekä itsemurha-valmisteluja. ***Mahdolliset itsemurhayritykset eivät sinänsä vaikuta arviointiin.***

- 0 Nauttii elämästä. Tavanomainen elämänhalu.
- 2 Elämään kyllästynyt. Vain ohimeneviä itsemurha-ajatuksia.
- 4 Parempi olisi kuolla. Itsemurha-ajatukset ovat yleisiä ja itsemurha on ajateltavissa oleva ratkaisu, mutta selkeitä suunnitelmia tai aikeita ei ole.
- 6 Selvästi harkittuja aikeita tehdä itsemurha tilaisuuden tullen. Aktiivisia itsemurhavalmisteluja.

Lasketaan pisteiden kokonaissumma, jonka avulla voi arvioida masennuksen vaikeusastetta. Tarkoituksena on arvioida tämänhetkistä vointia (3vrk). Voidaan käyttää myös hoidon vasteen seurantaan.

- 0 - 11 Ei kliinistä masennusta
- 12 - 19 Lievä masennustila
- 20 - 34 Keskivaikea masennustila
- 35 + Vakava-asteinen masennustila